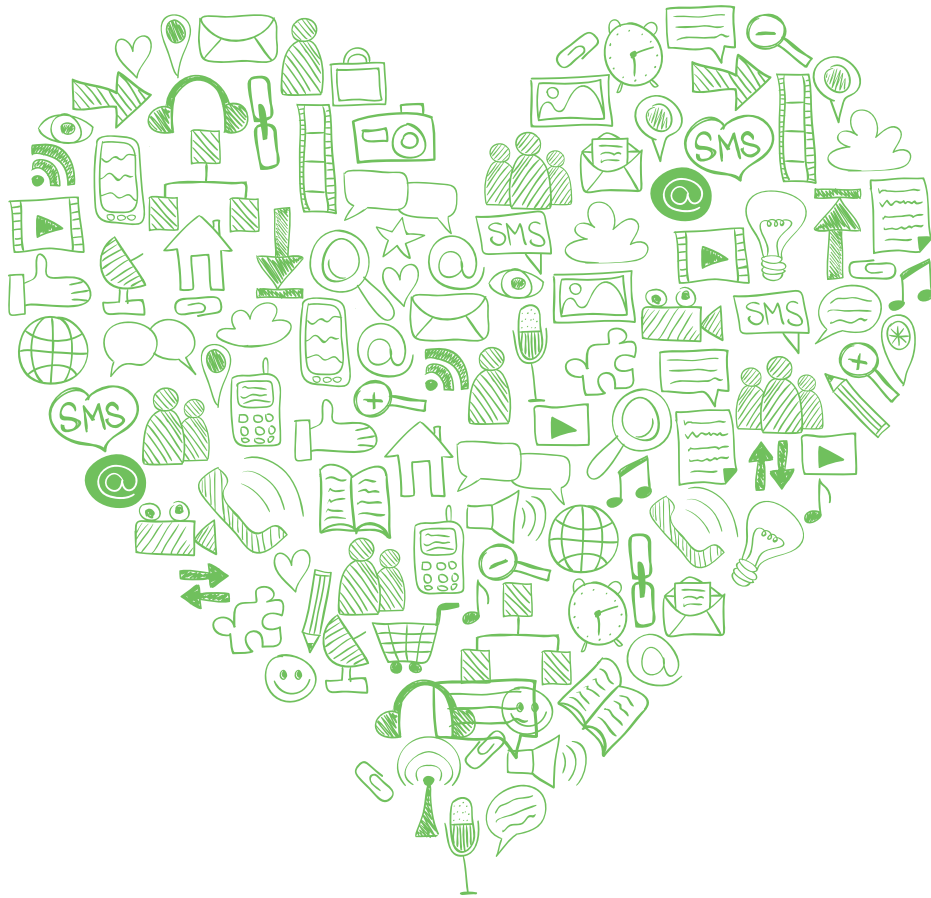

HARJAVALLAN YHDISTYSOHJELMA

KIMPASSA JA VAHVA ROHKEA

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	3
2. Satakunnan järjestöstrategia 2035.....	4
3. Harjavalta toimintaympäristönä.....	5
4. Yhdistysohjelman laadinta	6
5. Harjavallan yhdistykset	7
6. Yhdistysten näkemät uhkakuvat kaupungin tulevaisuudessa	11
7 Luottamushenkilöiden näkemykset yhdistystoiminnasta	12
8. Toimenpide-ehdotukset	13
8.1. Kumppanuuksien edistäminen	13
8.2. Monipuolinen yhdistyselämä.....	14
8.3. Osallisuus ja harrastaminen	15
9. Ohjelman toteuttaminen ja seuranta	15
Ohjelman teon eri vaiheisiin osallistuneet tahot.....	16

1. JOHDANTO

Tämä on Harjavallan yhdistysohjelma Kimpassa vahva ja rohkea. Yhdistysohjelman tarkoituksena on tarkastella harjavaltalaisen yhdistyskentän nykytilaa ja toimintatapoja. Toisaalta ohjelman tarkoituksena on myös määritellä yhteisesti asetetut tavoitteet ja toimenpiteet julkisen sektorin (kunta ja seurakunta) sekä kolmannen sektorin (yhdistykset ja järjestöt) yhteistyön kehittämiseksi. Tärkeimpänä tavoitteena on määritellä ne tavat, joilla yhdistykset voivat olla kaupungin kanssa lisäämässä asukkaiden viihtyvyyttä.

Kuntakenttä on muuttumassa vauhdilla mm. maakunta- ja sote-uudistusten vuoksi. Kunnille jäävät tehtävät ovat entistä enemmän elinvoimaan ja sen ylläpitämiseen liittyviä. Kuvassa 1 nähdään Kuntaliiton hahmotelmia tulevaisuuden kunnan roolista. Huomattavaa on, että kunnan elinvoiman edistäminen sekä paikallisen identiteetin ja demokratian edistäminen ovat erittäin merkittävässä asemassa perinteisten osaamisen ja kulttuurin sekä elinympäristön kehittämisen rinnalla.

Kuva 1. Tulevaisuuden kunnan roolit. Lähde: Kuntaliitto <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/demokratia-ja-hallinto/johtaminen-ja-kehittaminen/tulevaisuuden-kunta/erilaisten-kuntien-roolit-vahvuudet-ja-toimintaedellytykset> (3.5.2018)

Kolmannen sektorin tekemälle hyvinvointityölle ja palvelutuotannolle luodaan paljon odotuksia, joihin yhdistykset ja järjestöt eivät kaikilta osin pysty vastaamaan. Yhdistykset joutuvat jatkossa miettimään omia tarkoituksiaan ja toimintojaan sekä uudistumaan ennakkoluulottomasti. Kaikkia osapuolia hyödyttävä kumppanuus on noussut keskeiseksi teemaksi puhuttaessa tulevaisuuden kunnista. Kuntayhteisön toimijoiden kumppanuus on kuvan 2 tapaan melkoinen palapeli, jonka kokoamisessa kunnalla on keskeinen rooli.

Kuva 2. Kumppanuuden palapeli. Lähde: www.maaseutupolitiikka.fi/kumppanuus/mita_kumppanuus_on (23.3.2017)

Yhdistystoimintaan ja vapaaseen kansalaistoimintaan hakeudutaan yhä enemmän toiminnan takia. Toiminnasta halutaan saada itselle jotakin tai antaa itsestä muille. Tulevaisuudessa paikalliset asiat nähdään tärkeinä ja niihin halutaan vaikuttaa sekä yhdistysten että erilaisten vapaiden ryhmien kautta.

Yhdistyksiin kuulumisen seurailee työelämän trendejä; työura koostuu pienistä eripituisista palasista. Ihmiset hakeutuvat toimimaan sinne, missä kiinnostavaa ja mielekästä toimintaa on. Pitkäaikainen toimintaan sitoutuminen vähenee ja projektiluontoinen osallistuminen taas lisääntyy. Toiminnan kiinnostavuuteen vaikuttaa vapaaehtoisen elämäntilanne ja vapaa-ajan määrä. Yhdistysten kannalta on tärkeää miettiä, miten ihmisiä tavoitetaan ja miten heitä saadaan osallistumaan toimintaan. (Järjestöjen tulevaisuus 2022, Tarja Muukkonen ja Sini Salmenjoki)

2. SATAKUNNAN JÄRJESTÖSTRATEGIA 2035

Satakunnassa on vuonna 2015 julkaistu maakunnan yhdistys – ja vapaaehtoistoimijoiden pitkän tähtäimen suunnitelma, Satakunnan järjestöstrategia 2035. Järjestöstrategia sisältää koonnin satakuntalaisesta yhdistys – ja vapaaehtoistoiminnasta ja kuvauksen toimintaympäristöstä. Keskeisenä osana strategiaa ovat yhteiset toimintaa ohjaavat arvot sekä visio ja toimintalinjat, joiden pohjalta muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin ja mahdollisuuksiin vastataan.

Satakuntalaisen yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan yhteinen arvopohja voidaan yhdellä lauseella ilmaista seuraavasti: "Toimimme yhdessä rohkeasti ja luotettavasti ihmislähtöisyyteen vaikuttaen". Yhteisiä arvoja ovat siis yhdessä, rohkeasti, luotettavasti, ihmislähtöisyys sekä vaikuttaen. Jokainen arvo on strategiassa vielä avattu muutamaan alakohtaan.

Järjestöstrategiaan kirjattu visio on seuraavan lainen: Tavoittelemme elinvoimaista, yhtenäistä ja tunnustettua yhdistys- ja vapaaehtoistoimintaa verkostoituneessa Satakunnassa. Tulevaisuutta rakennetaan neljän toimintalinjan avulla:

1. yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan toimintaedellytykset ja vahvuus
2. yhdistysten keskinäinen yhteistyö ja yhteistoiminta
3. yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan tunnettuus ja arvostus
4. yhdistysten yhteistyö ja yhteistoiminta muiden toimijoiden kanssa.

Jokaisessa toimintalinjassa on vielä nostettu esiin kaksi keskeisintä kehittämiskohdetta.

3. HARJAVALTA TOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ

Harjavalan kaupunki sijaitsee keskellä Satakunnan maakuntaa, rajanaapureinaan Eura, Kokemäki, Nakkila ja Ulvila. Harjavalta sijaitsee Pori-Tampere rautatien ja valtatien numero kahden Pori-Helsinki varrella. Harjavalasta on myös suora tieyhteys Turkuun.

Harjavalan kaupungin kokonaispinta-ala on 128 km², josta maapinta-alaa on 124 km² ja vesistöä 4 km². Huomattavin vesistö on voimalaitospadon kaupungin kohdalla järvimäiseksi leventämä Kokemäenjoki. Maasto on yleensä tasaista mäntykangasta. Tästä tekevät poikkeuksen vain joen pohjoispuolen kalliimuodostumat ja kaupungin etelälaidassa sijaitseva Hiittenharju.

Kaupungin asukasluku oli 31.12.2016 Tilastokeskuksen mukaan 7 239 henkeä. Suomen keskiarvoon verrattuna Harjavallassa on paljon yli 64 -vuotiaita, heidän osuutensa väestöstä oli vuonna 2016 29,3%, kun vastaava luku koko Suomessa on 20,9%. Sen sijaan alle 15 -vuotiaiden osuus väestöstä on suunnilleen samalla tasolla Suomen keskiarvon kanssa (Harjavalta 14,6%, koko Suomi 16,2%).

Harjavalta on työpaikkaomavarainen kunta, jossa jalostuksen työpaikat näyttelevät tärkeää roolia.

4.YHDISTYSOHJELMAN LAADINTA

Yhdistysohjelma on Varsinais-Suomen Kylät ry:n kehittämä työkalu, jolla voidaan arvioida yhdistysten ja järjestöjen merkitystä ja roolia kunnassa sekä kehittää tämän ns. kolmannen sektorin yhteistyötä niin kunnan kuin seurakunnankin kanssa. SataKylät ry toteuttaa yhdessä Varsinais-Suomen Kylät ry:n kanssa Omalta kylältä – yhdistykset paikallisten palveluiden edistäjinä -hanketta, jonka suunnitelman mukaisesti Varsinais-Suomessa hyväksi todettua työkalua aletaan hyödyntää myös Satakunnassa.

Harjavallassa yhdistysohjelmatyö aloitettiin neuvotteluilla kaupunginjohtajan ja kaupungin johtoryhmän kanssa. Kun yhteisymmärrykseen ohjelman laatimisesta oltiin päästy, pidettiin harjavaltaisille yhdistystoimijoille yhdistysilta 27.9.2017. Yhdistysillasta tiedotettiin Sydän-Satakunta -lehdessä, Harjavalan kaupungin kotisivuilla ja Facebook -sivuilla sekä SataKylien omilla kanavilla. Myös mediatiedote tulevasta illasta lähetettiin. Illassa oli paikalla kaupunginjohtaja sekä muutama kaupungin työntekijä ja yhteensä 37 yhdistysten edustajaa. Edustettuna oli kaikkiaan 31 yhdistystä.

Yhdistysillan jälkeen avattiin kaupungin Webropol -ohjelmalla toteutettu kysely sekä yhdistyksille että päättäjille. Päättäjille suunnattu kysely lähetettiin päättäjille suoraan sähköpostitse. Yhdistyskyselyä lähetettiin sähköpostitse, laittamalla se Harjavalan kaupungin ja SataKylien nettisivuille, jakamalla tietoa kaupungin ja SataKylien Facebookissa sekä asettamalla paperista kyselylomaketta esiin kirjastoon.

Päättäjille suunnattuun kyselyyn saatiin yhteensä 17 vastausta ja yhdistyskyselyyn 39 vastausta. Vastausten pohjalta alettiin muodostaa toimenpide-ehdotuksia ja kokonaisuuksia. Kyselyn jälkeen järjestettiin yhdistystoimijoille työpaja -tyyppinen tilaisuus 6.2.2018 toimenpiteiden selkeyttämiseksi. Tilaisuudessa oli läsnä yhteensä 18 eri yhdistyksen edustajia. Tilaisuudesta saatiin erittäin hyviä ajatuksia toimenpiteiden kirjoittamisen tueksi.

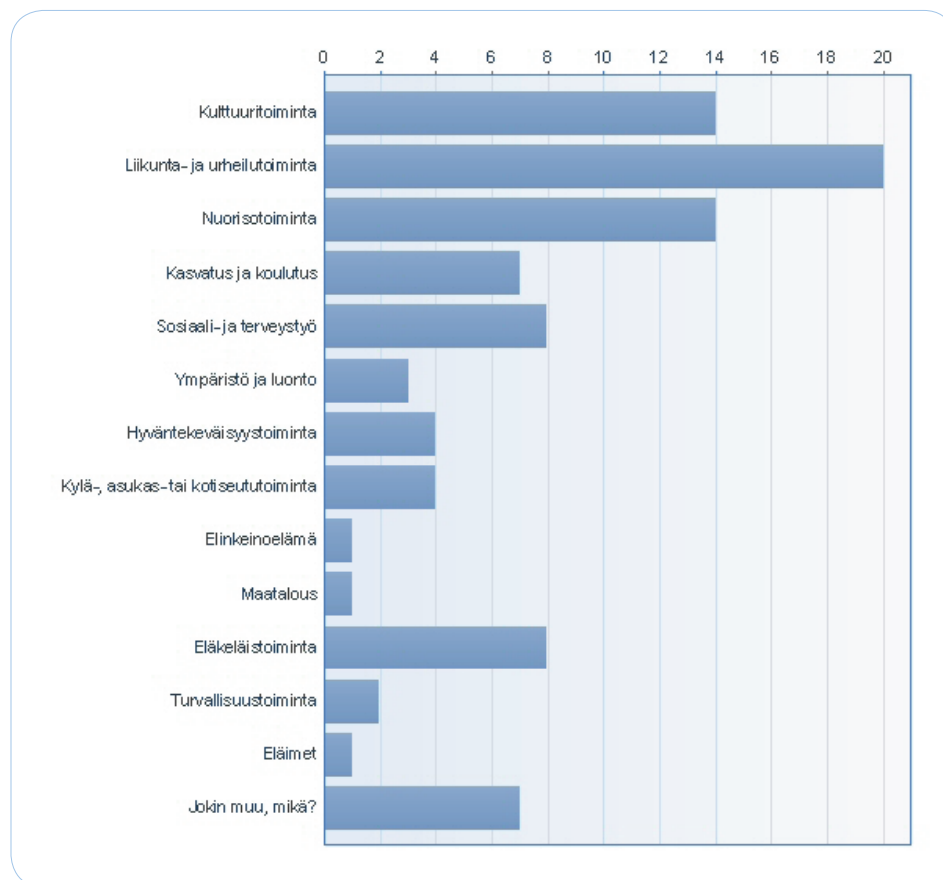
Viimeisenä ohjelman valmistelun vaiheena järjestettiin kaupungin päättäjille suunnattu iltakoulu 26.3.2018. Tilaisuudessa käytiin läpi kaikkia kolmea valmisteilla olevaa ohjelmaa (yhdistyshjelma, hyvinvointiohjelma sekä elinvoimaohjelma) ja niiden toimenpide-ehdotuksia.

Valmisteilla olevien ohjelmien yhteiset kohdat käytiin vielä läpi valmistelijoiden yhteisessä tapaamisessa 11.4.2018 ja ohjelman toimenpide-ehdotuksia esiteltiin kaupunginhallitukselle 7.5.2018 sekä kaupunginvaltuustolle 11.6.2018.

5. HARJAVALLAN YHDISTYKSET

Patentti- ja rekisterihallituksen mukaan Harjavallassa oli 15.12.2017 yhteensä 152 yhdistystä. Tässä luvussa esitetty harjavaltaisten yhdistysten nykytila perustuu täysin loppuvuonna 2017 tehtyyn yhdistyskyselyyn.

Suurin osa kyselyyn vastanneista yhdistyksistä ilmoitti harjoittavansa liikunta- ja urheilutoimintaa. Toiseksi eniten nuorisotoimintaa ja seuraavaksi eniten kulttuuri-toimintaa. Yhdistysten oli mahdollista valita useampi toiminta. Lähes kaikki yhdistykset toimivat koko kunnan alueella.

Kuva 3. Harjavaltaisten yhdistysten toimialat.

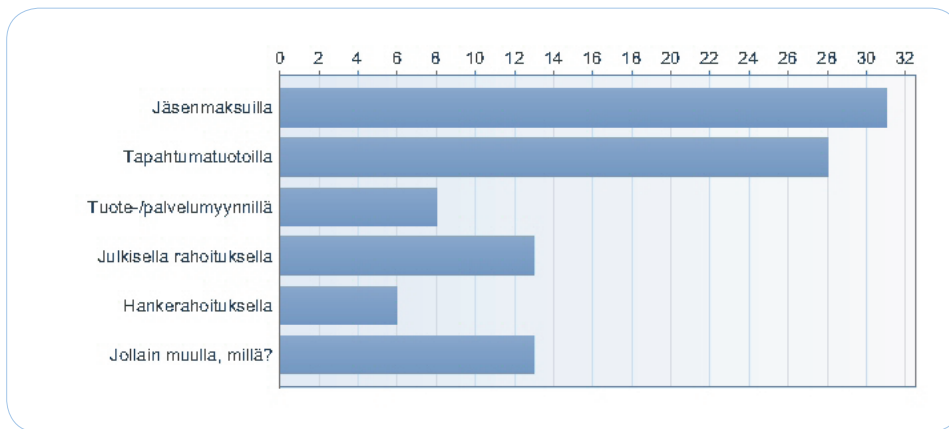

Palvelu	Käyttäjien määrä
Nuorisopalveluita	9
Kulttuuripalveluita	15
Liikunta- ja urheilupalveluita	23
Vapaa-ajan harrastustoiminnan palveluita	25
Tuki-, hoiva- ja hoitopalveluita	4
Asiantuntijapalveluita (esim. neuvonta ja koulutus)	14

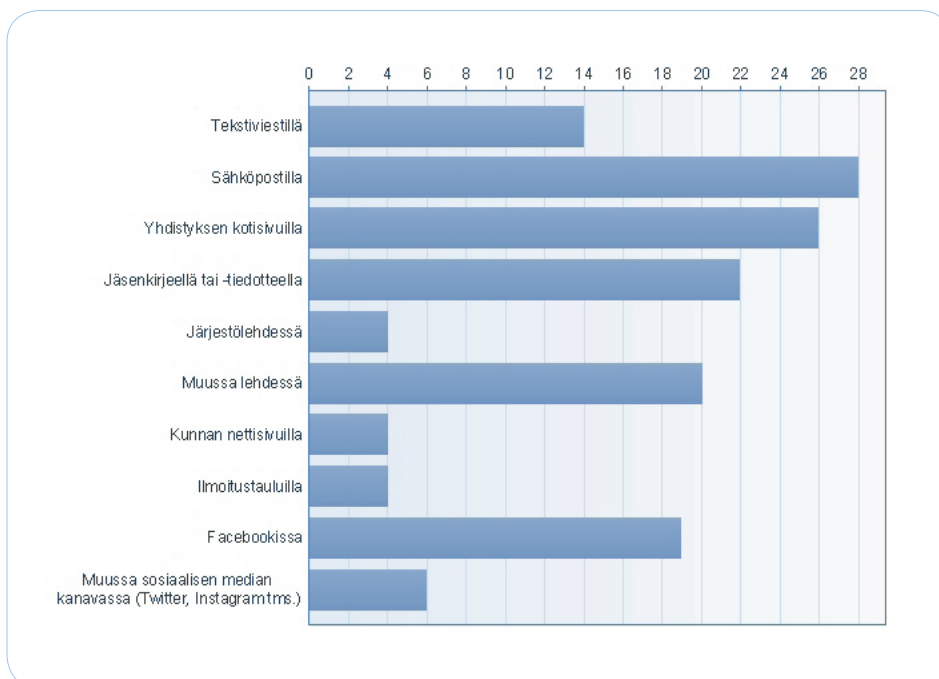
[illegible]

8

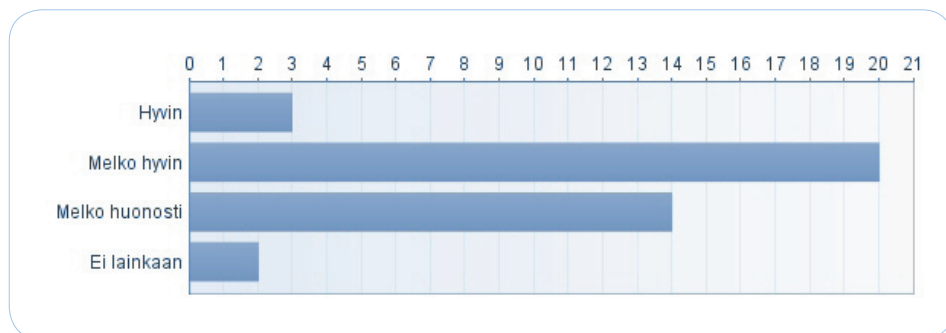
Kuva 6. Tavat joilla yhdistykset rahoittavat toimintaansa

Toiminnasta tiedotetaan yleisimmin sähköpostitse. Myös muut sähköiset kanavat, kuten Facebook, ovat yleistyneet huomattavasti, noin puolet yhdistyksistä käytti Facebookia. Kotisivut ja jäsenkirjeet ja -tiedotteet ovat erittäin yleisiä ja ”muu lehti” nousi myös esiin. Muu lehti on suurella todennäköisyydellä paikkakunnalla ilmestyvä paikallislehti Sydän-Satakunta tai Satakunnan Kansa, joka tarjoaa ilmaista tilaa menot -palstallaan.

Kuva 7. Yhdistysten tiedottamisen tavat

Yhdistykset kokevat yleisesti, että heidän äänensä kuuluu hyvin tai melko hyvin kaupungin päätöksenteossa. Asioita joissa yhdistyksen ääntä tulisi erityisesti kuulla, ovat yhdistyksen toimialaa koskevat päätökset. Tarkempina kuultavina asioina mainittiin mm. kokoontumistilat sekä harrastuspaikat ja näitä koskevat asiat, yhdistysten taloutta koskevat asiat kuten yhdistystuet, eläkeläisten ja lasten asiat.

7. LUOTTAMUSHENKILÖIDEN NÄKEMYKSET YHDISTYSTOIMINNASTA

Luottamushenkilöille tehtyyn kyselyyn saatiin yhteensä 17 vastausta. Kysymykset koskivat muun muassa tapoja parantaa yhdistysten ja kunnan vuoropuhelua, yhdistystoiminnan katveita ja tarpeita sekä mahdollisuuksia siirtää toimintaa yhdistysten järjestettäväksi.

Kuntapäättäjien ajatukset myötäilivät suurelta osin yhdistystoimijoiden ajatuksia. Yhdistystoiminnan kehittämiskohteiksi tai katvealueiksi nähtiin esimerkiksi seuraavia:

- ◇ Vanhusten ystäväpalveluita tulisi olla enemmän
- ◇ Eri-ikäisten yhdessäoloa ja kohtaamista tulisi olla enemmän -> kohtaamispaikkaa tarvitaan
- ◇ Lapsiperheiden ja vanhusten tukitoimintoja tulisi olla enemmän
- ◇ Yhdistysten yhteistyö tulisi saada sujuvammaksi
- ◇ Koivurantaa tulisi pystyä paremmin hyödyntämään
- ◇ Yhdistysten ja kunnan tulisi järjestää enemmän yhteisiä tapahtumia
- ◇ Hiittenharjua tulisi pystyä paremmin hyödyntämään
- ◇ Urheiluseurojen tulisi tuottaa enemmän "hupi-urheilua" eikä keskittyä vain kilpaurheiluun

Yhdistyksiltä oltaisi valmiita ostamaan ainakin liikuntapalveluita, kerho- tai viriketoimintaa erilaisille ryhmille sekä vanhusten tukipalveluita. Myös muun muassa kulttuuritapahtumien tuottaminen, kierrätystoiminta sekä kaupungin markkinointitoimet mainittiin vastauksissa.

Luottamushenkilöt osallistuivat kiitettävästi järjestettyihin työpajoihin ja ovat tuoneet omaa näkemystään seuraavassa luvussa esitettyihin toimenpide-ehdotuksiin.

8. TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

8.1 Kumppanuuksien edistäminen

Tavoite: Yhdistysten välinen sekä yhdistysten ja kaupungin keskinäinen yhteistyö toimii saumattomasti ja tuottaa lisäarvoa kuntalaisille

TOIMENPITEET:

- ◇ Kutsutaan koolle yhdistysten yhteistyötapaaminen noin kaksi kertaa vuodessa.
- ◇ Laaditaan yhtenäinen ohjeistus/käytäntö tilojen vuokraamiseen ja niiden hinnoitteluun.
- ◇ Laaditaan yhdessä yhdistysten kanssa vuosiohjelma kuntalaisille suunnatuista palveluista ja tapahtumista. Linkitetään ohjelma yhteen kaupungin kotisivuilla olevan tapahtumakalenterin kanssa.
- ◇ Organisoidaan tarvittaessa aihekohtaisia tapaamisia yhdistysten ja päättäjien kesken.
- ◇ Toteutetaan yhdistyksille suunnattu kysely tarvittaessa.
- ◇ Kerrotaan avoimesti ja riittävän usein yhdistysavustuksista, niiden myöntämisperusteista ja hakuaikatauluista.
- ◇ Luodaan uusia kumppanuusmalleja.

TALOUSARVIOON:

- ◇ Osoitetaan kaupungin organisaatiossa vastuuhenkilö yhdistisyhteistyöhön.
- ◇ Perustetaan väliaikaisrahasto yhdistysten käyttöön hankkeiden hallinnointia varten.
- ◇ Yhtenäistetään liikunta- ja kulttuuriavustuksia lisäämällä kulttuuriavustuksia.

8.2 Monipuolinen yhdistyselämä

Tavoite: Harjavalta tunnetaan monipuolisesta yhdistyselämästä ja sen tarjoamista palveluista kuntalaisille

TOIMENPITEET:

- ◇ Luodaan kaupungin kotisivuille yhdistysosio, josta selviää kaupungissa tapahtuva yhdistystoiminta.
- ◇ Luodaan yhdistysosion yhteyteen tapahtumakalenteri, josta helposti näkee kaupungissa järjestettävät tapahtumat.
- ◇ Esitellään yhdistysosion yhteydessä kuukauden yhdistystoimija/tai vuoden yhdistysteko ja/tai julkaistaan artikkelisarjaa, jossa tutustutaan eri yhdistysten tarjoamiin palveluihin. Näiden avulla lisätään yhdistystoiminnan tunnettua ja arvostusta. Samalla kaupunki voi käyttää esimerkkejä omassa imago-markkinoinnissaan.
- ◇ Yhdistykset käyttävät enemmän hyödykseen Harjavalta -aiheisia Facebook -ryhmiä toimintojensa mainostamiseen.
- ◇ Yhdistykset käyttävät #harjavalta -tunnusta tai muita ennalta sovittuja hashtagia kaiken mainontansa kanssa ja näin mainostavat samalla kaupunkia. Kirjataan yhdistysten somelähettiläisyys osaksi kaupungin markkinointistrategiaa.
- ◇ Organisoidaan yhdessä yhdistysten kanssa yhteisiä talkoita kaupungin viihtyisyyden lisäämiseksi (esim. ympäristötalkoot). Talkootyön tuomat hyödyt tunnustetaan ja niitä arvostetaan kaupungin organisaation sisällä.
- ◇ Luodaan hyvät olosuhteet uudenlaisen yhdistystoiminnan syntymiselle sekä pop up -toiminnalle.

TALOUSARVIOON:

- ◇ Osallistutaan markkinoille yhdessä yhdistysten kanssa. Markkinoilta varataan joko yksi tai useampi paikka toiminnan esittelyyn.
- ◇ Järjestetään kaikkien kuntalaisten yhteinen tilaisuus, Yhdistysmessut, jossa yhdistykset voivat esitellä toimintaansa ja tarjoamiaan harrastusmahdollisuuksia sekä palveluita. Myös muita ympäri kaupunkia järjestettäviä tilaisuuksia järjestetään yhteistyössä yhdistysten kanssa. Yhdistysmessu -konseptia voidaan käyttää myös erilaisille kohderyhmille, kuten koululaisille tai juuri eläköityneille/eläköityville.
- ◇ Järjestetään yhdessä yhdistysten ja seurakunnan kanssa Uudisasukasilta, jonne kutsutaan juuri kaupunkiin muuttaneita tai potentiaalisia muuttajia. Illassa esitellään kaupungin, seurakunnan ja yhdistysten palveluita.

8.3 Osallisuus ja harrastaminen

Tavoite: Harjavallassa kaikilla on mahdollisuus osallistua ja harrastaa

TOIMENPITEET:

- ◇ Tuotetaan tietoa eri kohtaamis- ja harrastusmahdollisuuksista, jotta kuntalaisia voidaan paremmin ohjata eri yhdistysten pariin.
- ◇ Organisoidaan yhdessä yhdistysten ja seurakunnan kanssa ystävätoimintaa.
- ◇ Kannustetaan urheiluseuroja järjestämään myös ei-kilpailullista toimintaa.
- ◇ Perustetaan matalan kynnyksen virtuaaliyhdistys tai -kohtaamispaikka.

TALOUSARVIOON:

- ◇ Yhdistykset järjestävät monipuolisesti osallistavaa ja kaikenikäiset kuntalaiset huomioivaa kohtaamispaikka- ja kerhotoimintaa, esim. seniorikahvilat ja perhekahvilat. Kaupunki tukee toimintaa osoittamalla toiminnalle sopivia tiloja tai avustamalla niiden vuokraus-/ylläpitokuluissa.
- ◇ Perustetaan yhdistystalo, jossa em. toimintaa voidaan tehokkaasti järjestää.
- ◇ Päivitetään harrastustiloja vastaamaan nykyvaatimuksia. Osallistetaan tiloja käyttäviä yhdistyksiä tilojen suunnitteluun.
- ◇ Kehitetään malli, jolla voidaan tukea vähävaraisten perheiden lasten harrastuksia, esim. palveluseteli. Sovitaan pelisäännöt harrastuksia tarjoavien yhdistysten kanssa ja mietitään tuen markkinointimalli.

9 Ohjelman toteuttaminen ja seuranta

Harjavan kaupunginvaltuusto hyväksyy yhdistysohjelman niin, että toimenpide-ehdotusten kolme tavoitetta ovat valtuustoa sitovia. Ohjelman tavoitteista ja toimenpiteistä valitaan vuosittain painopisteet talousarvion yhteydessä.

Lisäksi ohjelman toteutumista seurataan kerran vuodessa yhdistysten yhteistyöverkoston kokoontumisissa, joiden järjestämisessä SataKylät ry sitoutuu olemaan tarvittaessa kaupungin apuna.

**Ohjelma on laadittu osana SataKylät ry:n hallinnoimaa
Omalta kylältä - yhdistykset paikallisten palveluiden
edistäjinä -hanketta, joka on rahoitettu Manner-Suomen
maaseudun kehittämisohjelmasta.**

Ohjelman teon eri vaiheisiin osallistuneet tahot:

*Eläkeläisten Harjavallan yhdistys
Harjavallan Allianssi ry
Harjavallan Discgolf ry
Harjavallan Eläkkeensaajat ry
Harjavallan Helluntaiseurakunnan
Rukoushuoneyhdistys ry
Harjavallan Jymy ry
Harjavallan kansalliset seniorit ry
Harjavallan Karjalaseura ry
Harjavallan Latu ja Polku ry
Harjavallan maa- ja kotitalousnaiset
Harjavallan Martat ry
Harjavallan naisvoimistelijat ry
Harjavallan Pallo ry
Harjavallan palvelus -
ja seurakoiraharrastajat ry
Harjavallan Pioneerit ry
Harjavallan Pirkkojen Tuki ry
Harjavallan Reserviupseerikerho ry
Harjavallan sairaalan kerho ry
Harjavallan Sairaalan
Perinneyhdistys Josefiina ry*

*Harjavallan seudun Invalidit ry
Harjavallan Seudun Kuulo ry
Harjavallan Seudun Sydänyhdistys ry
Harjavallan Seudun Taideseura ry
Harjavallan Soittokunta ry
Harjavallan Sotaveteraanit ry
Harjavallan Uimaseura ry
Harjavallan Vapaaehtoinen Palokunta
Harjavallan Vapaaurheilijat ry
Harjavallan Yrittäjät ry
Harjavalta Boccia ry
Hiirijärven kyläyhdistys ry
Hiirijärven Martat ry
Hiittenhärju Curling Ry
Keilakerho Siluetti ry
Kukkilintu-museo
MLL Harjavallan yhdistys ry
Satasoittoyhdistys ry
Vallan Suunta
Harjavallan kaupunki
Harjavallan seurakunta*